

MAKROEKONOMSKI RAČUNI I MODELI

VJEŽBE

MILENA LIPOVINA-BOZOVIC

SNA

Primjer konstruisanih nacionalnih računa

- Račun 0: Račun proizvoda i usluga
- Račun 1: Račun proizvodnje
- Račun 2: Račun stvaranja dohotka
- Račun 3: Račun upotrebe raspoloživog dohotka
- Račun 4: Račun kapitala
- Račun 5: Krajnji bilans stanja

Račun o: Račun proizvoda i usluga

Izvori			Upotreba		
P.1.	Proizvodnja	3604	P.2.	Međufazna potrošnja	1883
P.11.	Tržišna proizvodnja	3057			
P.12.	Proizvodnja za sopstvenu upotrebu	171	P.3/	Rashodi za finalnu potrošnju/ stvarnja finalna potrošnja	1399
P.13.	Ostala netržišna proizvodnja	376	P.4		
			P.31/	Rashodi za individualnu finalnu potrošnju/ stvarnja ind. finalna potrošnja	1243
			P.41		
			P.32/	Rashodi za kolektivnu finalnu potrošnju/ stvarnja kolekt. finalna potrošnja	146
			P.42		
D.21	Porezi na proizvode	141	P.51	Bruto vrijednost fiksnog kapitala	376
D.31	Subvencije na proizvode	-8	P.511	Nabavke umanjene za odlive materijalne fiksne aktive	303
P.7	Uvoz proizvoda i usluga	499	P.5111	Nabavke nove materijalne fiksne aktive	305
P.71	Uvoz proizvoda	392	P.5112	Nabavke postojeće materijalne fiksne aktive	11
P.72	Uvoz usluga	107	P.5113	Odlivi materijalne fiksne aktive	-13
			P.512	Nabavke umanjene za odlive nematerijalne fiksne aktive	51
			P.5121	Nabavke nove nematerijalne fiksne aktive	53
			P.5122	Nabavke postojeće nematerijalne fiksne aktive	6
			P.5123	Odlivi nematerijalne fiksne aktive	-8
			P.513	Dodatak vrijednosti materijalne nefinansijske aktive	22
			P.5131	Poboljšanja na nefinansijskoj neproizvodnoj aktivi	5
			P.5132	Trošak transfera vlasništva nad neproizvedenom nefinansijskom aktivom	17
			P.52	Promjene na zalihama	28
			P.53	Nabavke umanjene za odlive dragocjenosti	10
			P.6	Izvoz proizvoda i usluga	540
			P.61	Izvoz proizvoda	462
			P.62	Izvoz usluga	78

Račun 1: Račun proizvodnje

Izvori			Upotreba		
P.2	Međufazna potrošnja	1883	P.1.	Proizvodnja	3604
			P.11.	Tržišna proizvodnja	3057
			P.12.	Proizvodnja za sopstvenu upotrebu	171
			P.13.	Ostala netržišna proizvodnja	376
			D.31	Porezi umanjeni za subvencije na proizvode	133
<hr/>			<hr/>		
B.1.g	Bruto domaći proizvod	1854			
<hr/>			<hr/>		
K.1	Potrošnja fiksnog kapitala	222			
<hr/>			<hr/>		
B.1.n	Neto domaći proizvod	1632			

Račun 2: Račun stvaranja dohotka

Izvori			Upotreba		
D.1	Naknade zaposlenima	762	B.1	Domaći proizvod	1632
D.11	Plate i zarade	569			
D.12	Socijalni doprinosi zaposlenima	193			
D.121	Stvarni socijalni doprinosi zaposlenima	174			
D.122	Uplaćeni socijalni doprinosi zaposlenioma	19			
D.2	Porezi na proizvode i uvoz	235			
D.21	Porezi na proizvode	141			
D.211	VAT	121			
D.212	Porezi na uvoz	17			
D.2121	Uvozne carine	17			
D.2122	Porezi na uvoz izuzev VAT i carina	0			
D.213	Izvozni porezi	1			
D.214	Porezi na proizvode izuzev VAT, uvoznih i izvoznih poreza	2			
D.29	Ostali porezi na proizvodnju	94			
D.3	Subvencije	-44			
D.31	Subvencije na proizvode	-8			
D.311	Uvozne subvencije	0			
D.312	Izvozne subvencije	0			
D.319	Ostale subvencije na proizvode	-8			
D.39	Ostale subvencije na proizvodnju	-36			
B.2	Operativni višak	247			
B.3	Mješoviti dohodak	432			

Račun 4: Račun upotrebe raspoloživog dohotka

Izvori			Upotreba		
P.3	Rashodi za finalnu potrošnju	1399	B.7	Raspoloživi dohodak	1632
P.31	Rashodi za individualnu finalnu potrošnju	1243			
P.32	Rashodi za kolektivnu finalnu potrošnju	156	D.8	Prilagođeni dohodak za promjene u imovini domać. u penzionim fondovima	11
D.8	Prilagođeni dohodak za promjene u imovini domać. u penzionim fondovima	11			
B.8	Štednja	233			

Račun 4: Račun kapitala

Izvori			Upotreba		
P.51	Bruto vrijednost fiksnog kapitala	276	B.8.n	Neto štednja	233
P.511	Nabavke umanjene za odlive materijalne fiksne aktive	303			
P.5111	Nabavke nove materijalne fiksne aktive	305	D.9	Primljeni kapitalni transferi	62
P.5112	Nabavke postojeće materijalne fiksne aktive	11	D.91	Kapitalni porezi	2
P.5113	Odlivi materijalne fiksne aktive	-13	D.92	Investicioni pokloni	23
P.512	Nabavke umanjene za odlive nematerijalne fiksne aktive	51	D.99	Ostali kapitalni transferi	37
P.5121	Nabavke nove nematerijalne fiksne aktive	53	D.9	Upuđeni kapitalni transferi	-65
P.5122	Nabavke postojeće nematerijalne fiksne aktive	6	D.91	Kapitalni porezi, plaćeni	-2
P.5123	Odlivi nematerijalne fiksne aktive	-8	D.92	Upuđeni investicioni pokloni	-27
P.513	Dodatak vrijednosti materijalne nefinansijske aktive	22	D.99	Ostali plaćeni kapitalni transferi	-36
P.5131	Poboljšanja na nefinansijskoj neproizvodnoj aktivi	5			
P.5132	Trošak transfera vlasništva nad neproizvedenom nefinansijskom aktivom	17			
K.1	Potrošnja fiksnog kapitala	-222			
P.52	Promjene na zalihama	28			
P.53	Nabavke umanjene za odlive dragocjenosti	10			
K.2	Nabavke umanjene za odlive neproizvedene nefinansijske aktive	0			
K.21	Nabavke umanjene za odlive zemlje i ostale neproizvedene nepokretne aktive	0			
K.22	Nabavke umanjene za odlive pokretne neproizvedene aktive	0			
B.9	Neto date/uzete pozajmice	38	B.10.1	Promjene u neto bogatstvu usled promjena u štednji i kapitalnim transferima	230

Račun 5: Krajnji bilans stanja

Imovina			Obaveze i neto bogatstvo		
AN	Nefinansijska imovina	10404	AF	Finansijske obaveze	6975
AN.1	Proizvedena imovina	6336	AF.2	Gotovi novac i depoziti	
AN.11	Fiksna imovina	5783	AF.3	HOV izuzev akcija	1603
AN.12	Zalihe	265	AF.4	Kredit	1476
AN.13	Dragocjenosti	288	AF.5	Akcije i ostale vlasničke HOB	1650
AN.2	Neproizvedena imovina	4068	AF.6	Tehničke rezerve osiguranja	1483
AN.21	Materijalna neproiz imovina	4000	AF.7	Ostala potraživanja i obaveze	409
AN.22	Nematerijalna neproiz. imovina	68			354
AF	Finansijska imovina	7522			
AF.1	Monetarno zlato i SDR	788			
AF.2	Gotovi novac i depoziti	10601			
AF.3	HOV izuzev akcija	1441			
AF.4	Kredit	1624			
AF.5	Akcije i ostale vlasničke HOB	1371			
AF.6	Tehničke rezerve osiguranja	408			
AF.7	Ostala potraživanja i obaveze	288			
			B.90	Neto bogatstvo	10951

ZADACI

- 1) Dati su sledeći podaci: međufazna potrošnja – 1253, tržišna proizvodnja – 2569, proizvodnja za sopstvenu upotrebu – 201, ostala netržišna proizvodnja – 250, porezi umanjeni za subvencije – 125, potrošnja fiksnog kapitala – 241

Sastaviti Račun proizvodnje i izračunati vrijednost BDP-a i NDP-a.

ZADACI

Racun proizvodnje

Međufazna potrošnja	1253	Tržišna proizvodnja	2569
Bruto domaći proizvod	1892	Proizvodnja za sopst. upotrebu	201
Potrošnja fiksnog kapitala	241	Ostala netržišna proizvodnja	250
Neto domaći proizvod	1651	Porezi umanjeni za subvencije	125

ZADACI

- 2) Dati su sledeći podaci: Naknade zaposlenima – 652, porezi na proizvode i uvoz – 225, Subvencije – (-23), operativni višak – 222, mješoviti dohodak – 400. Sastaviti račun stvaranja dohotka i izračunati vrijednost Neto domaćeg proizvoda.

Konstruisati Račun stvaranja dohotka.

ZADACI

Racun stvaranja dohotka

Naknade zaposlenima	652	Neto domaci proizvod	1474
Porezi	225		
Subvencije	-25		
Operativni visak	222		
Mjesoviti visak	400		

ZADACI

3) Na osnovu datih podataka, sastaviti Račun kapitala i izračunati iznos neto pozajmica.

▪ Bruto investicije	276
▪ Amortizacija	222
▪ Promjene u zalihama	28
▪ Nabavke minus rashodovane dragocjenosti	10
▪ Neto štednja	133
▪ Potraživanje kapitalnih transfera	62
▪ Dugovanje kapitalnih transfera	65

ZADACI

Racun kapitala

Bruto investicije	276	Neto stednja	133
Amortizacija	-222	Potrazivanje kapital. transfera	62
Promjene u zalihama	28	Dugovanja kapitalnih transfera	-65
Nabavke minus rash.drag.	10		
Neto pozajmice	38		

ZADACI

4) Dat je djelimično popunjen Račun proizvodnje:

Upotreba			Izvori		
P.2	Međufazna potrošnja	1883	P.1.	Proizvodnja	?
B1.g	Bruto domaći proizvod	1854	P.11.	Tržišna proizvodnja	3057
K.1	Potrošnja fiksnog kapitala	?	P.12.	Proizvodnja za sopstvenu upotrebu	171
B1.n	Neto domaći proizvod	1632	P.13.	Ostala netržišna proizvodnja	376
			D.31	Porezi umanjeni za subvencije na proizvode	133

- ◆ Popuniti prazna mjesta u tabeli
- ◆ Izračunati vrijednost ukupne proizvodnje u zemlji.

ZADACI

4) Dat je djelimično popunjen Račun proizvodnje:

Upotreba			Izvori		
P.2	Međufazna potrošnja	1883	P.1.	Proizvodnja	3604
B1.g	Bruto domaći proizvod	1854	P.11.	Tržišna proizvodnja	3057
K.1	Potrošnja fiksnog kapitala	222	P.12.	Proizvodnja za sopstvenu upotrebu	171
B1.n	Neto domaći proizvod	1632	P.13.	Ostala netržišna proizvodnja	376
			D.31	Porezi umanjeni za subvencije na proizvode	133

- ◆ Popuniti prazna mjesta u tabeli
- ◆ Izračunati vrijednost ukupne proizvodnje u zemlji.

ZADACI

5) Dat je djelimično popunjen Račun dobara i usluga:

Izvori			Upotreba		
P.1.	Proizvodnja	3604	P.2.	Međufazna potrošnja	1883
			P.3 /P.4	Izdaci za tekuću potrosnju	1399
D.21	Porezi na proizvode	141	P.31/ P.41	Rashodi za individualnu finalnu potrošnju	?
D.31	Subvencije na proizvode	?	P.32/ P.42	Rashodi za kolektivnu finalnu potrošnju	146
P.7	Uvoz proizvoda i usluga	499	P.51	Bruto vrijednost fiksnog kapitala	376
			P.52	Promjene na zalihama	28
			P.53	Nabavke umanjene za odlive dragocjenosti	10
			P.6	Izvoz proizvoda i usluga	?
			P.61	Izvoz proizvoda	462
			P.62	Izvoz usluga	78

- ◆ Popuniti prazna mjesta u tabeli
- ◆ Izračunati ukupna raspoloživa sredstva kojima raspolaže jedna ekonomija a koja potiču iz domaće proizvodnje

- Rashodi za individualnu finalnu potrošnju

$$= 1399 - 146 = 1253$$

- Izvod proizvoda i usluga

$$= 462 + 78 = 540$$

- Subvencije

$$= -8$$

ZADACI

- 6) Ako pretpostavimo da su prema **Računu upotrebe raspoloživog dohotka**, štednja 150 €, izdaci za ličnu potrošnju 1500 €, socijalni transferi u naturi 150 €, izdaci za kolektivnu potrošnju 200 €, bruto investicije 250 €, onda je raspoloživi neto dohodak:
- a. 1850 €
  - b. 1950 €
  - c. 2100 €
- 6) Ako pretpostavimo da su prema **Računu kapitala**, neto pozajmice 18 €, bruto investicije 429 €, promjene u sopstvenim sredstvima zbog štednje i kapitalnih transfera 350 €, neto kapitalni transferi 100 €, promjene u zalihama 25€, nabavke minus rashodovane nefinansijske imovine 15 €, onda je amortizacija:
- a. 137 €
  - b. 237 €
  - c. 337 €

ZADACI

- 8) Ako pretpostavimo da su prema **Računu stvaranja dohotka**, naknade zaposlenima su 650 €, neto domaći proizvod 1205 €, porezi na proizvodnju i uvoz 200 €, mješoviti dohodak 150 €, dohodak od svojine 200 € i subvencije 50 €, onda je operativni višak:
- a. 455 €
  - b. **255 €**
  - c. 55 €